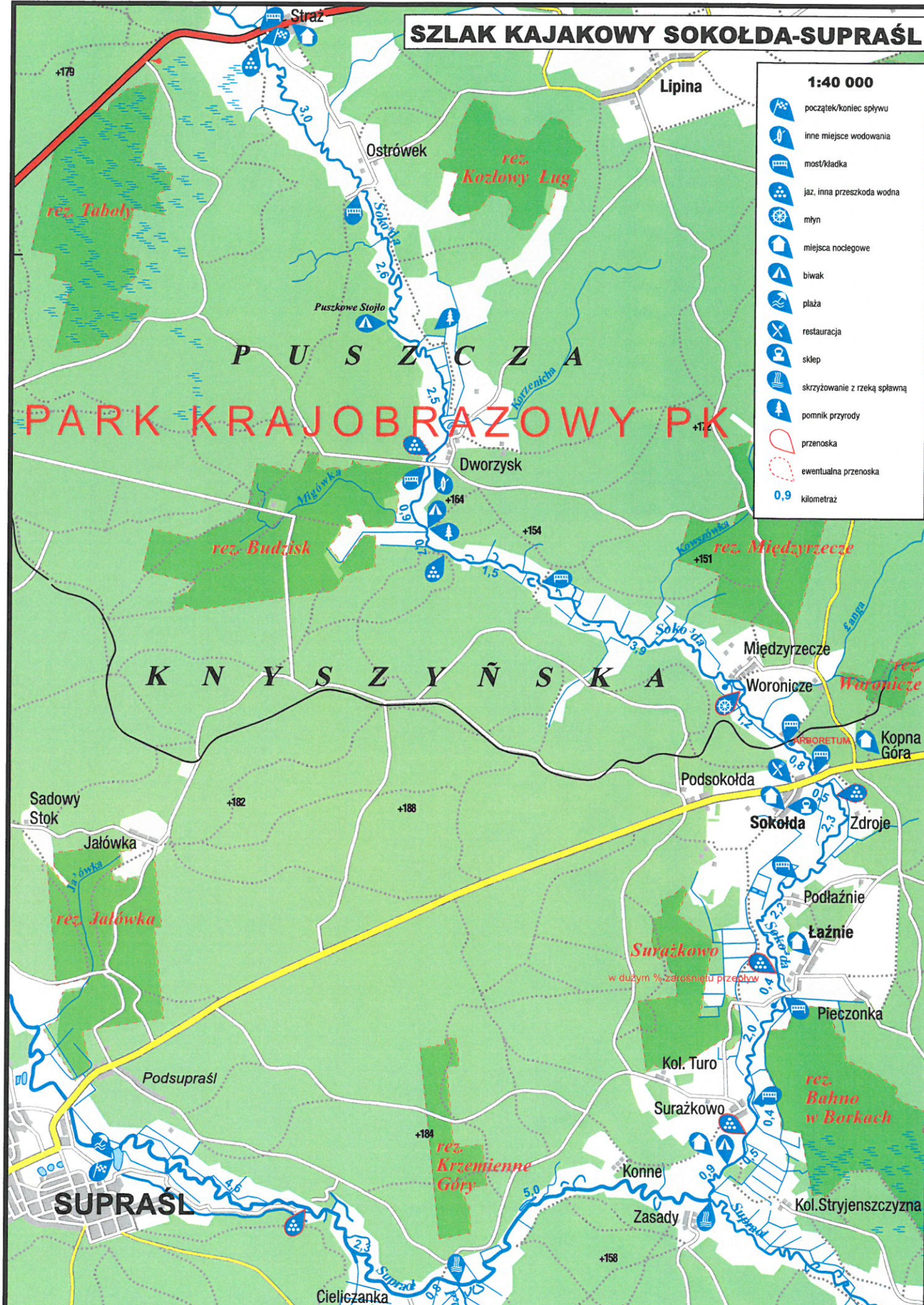

SZLAK KAJAKOWY SOKOŁDA-SUPRAŚL

1:40 000

- początek/koniec spływu
- inne miejsce wodowania
- most/kładka
- jaz, inna przeszkoda wodna
- młyn
- miejsca noclegowe
- biwak
- plaża
- restauracja
- sklep
- skrzyżowanie z rzeką splawną
- pomnik przyrody
- przenoska
- ewentualna przenoska
- 0,9 kilometr

**PUSZCZA
KRAJOBRAZOWY PK**

KNYSZYŃSKA

SUPRAŚL

w dużym % zarosniętu przepływ

Puszcza Knyszyńska

Współczesna Puszcza Knyszyńska jest pozostałością po kilku historycznych kompleksach puszczańskich: Puszczy Grodzieńskiej, Knyszyńskiej i Błudowskiej. Ich zasiedlenie następowało bardzo powoli. Długo był to teren pogranicza, na którym ścierały się wpływy polskie, ruskie, litewskie, jaćwieskie i krzyżackie. Kolonizacja tych terenów doprowadziła do podziału Puszczy na mniejsze jednostki administracyjne, które przyjmowały nazwy od dworów, które nimi zarządzały. Wielka Puszcza Grodzieńska, stanowiąca największą część współczesnej Puszczy Knyszyńskiej, została podzielona, m.in. na Puszcze Malawicką, Odelską i Kryńską. Wraz z pojawieniem się tych nowych jednostek nazwa Puszcza Grodzieńska przestała być używana. Również z Puszczy Błudowskiej wydzieliły się dalsze kompleksy leśne – Puszcza Sobolewska, Błudowska, Gródecka i Supraska. Po Unii Lubelskiej w 1569 r. do Korony została przyłączona tylko Puszcza Knyszyńska, inne Puszcze pozostały w Wielkim Księstwie Litewskim. Przyspieszenie kolonizacji Puszczy w XVI – XVIII w. doprowadziło do znacznego skurczenia się powierzchni leśnej na rzecz terenów rolniczych. Wówczas to ukształtował się w przybliżeniu zasięg dzisiejszej Puszczy Knyszyńskiej. Mimo intensywnej eksploatacji lasów, zapoczątkowanej w XIX wieku, i związanej z nią konieczności prowadzenia gospodarki leśnej opartej między innymi na sztucznych zalesieniach, w Puszczy pozostało wiele fragmentów lasu w niewielkim stopniu przekształconych przez człowieka, co czyni ją bardzo cenną pod względem przyrodniczym.

Park Krajobrazowy Puszczy Knyszyńskiej

Park Krajobrazowy Puszczy Knyszyńskiej imienia prof. Witolda Sławińskiego, utworzono w maju 1988 roku. Jest drugim, co do wielkości parkiem krajobrazowym w Polsce – jego powierzchnia wraz z otuliną liczy ponad 126 tys. ha. Jest to park typowo leśny. Lasy i zadrzewienia zajmują 85 % jego obszaru. Cechuje go urozmaicona rzeźba terenu, ukształtowana podczas przedostatniego zlodowacenia, które objęło teren Polski, a także obfitość rzek, strumieni i źródeł. Tych ostatnich jest na terenie Puszczy ponad 430. Główną rzeką Puszczy jest Supraśl, której największymi dopływami są rzeki: Stoja, Sokółka, Płoska i Czarna. Celem utworzenia Parku jest ochrona zasobów przyrody Puszczy Knyszyńskiej obejmująca ekosystemy leśne, bagienne, doliny rzeczne oraz inne cenne obszary, a także zachowanie chronionych i rzadkich gatunków roślin i zwierząt, ochrona wartości historycznych, kulturowych i krajobrazowych, rozwijanie turystyki, rekreacji, tworzenie warunków do prowadzenia działalności naukowej.

Fauna Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej

Świat zwierząt jest wyjątkowo bogaty. Stwierdzono tu występowanie 223 gatunków ptaków, w tym rzadkich i ginących jak bocian czarny, cietrzew zwyczajny, derkacz, orlik krzykliwy, trzmielajad, dzięcioły: białogrzybieli i trójpalczasty, sóweczka czy włochatka. Liczną jest populacja jarząbka. Ciekawostką ornitologiczną stanowi obserwacja puszczyka mszarnego z 2013 r. Stwierdzono tu występowanie 19 gatunków drobnych ssaków, m.in.: ryjówki aksamitnej i malutkiej, rzesorka rzeczką, badyłarki, smużki leśnej, darniówki zwyczajnej i myszy leśnej. Do najciekawszych należą koszatka leśna i orzesznica leśniczynowa, których obecność świadczy o wysokim stopniu naturalności środowiska. Puszcza Knyszyńska może pochwalić się obecnością największych polskich ssaków – żubrów. Stado tych zwierząt liczy ponad 160 sztuk i jest jednym z 5 wolno żyjących stad w Polsce. Bardzo atrakcyjnym mieszkańcem Puszczy jest jelen szlachetny, charakteryzujący się wyjątkowo okazałym porożem. Liczne są też dziki oraz sarny. Drapieżniki reprezentowane są przez: wilki, rysie, lisy, jenoty, borsuki, kuny, lasice i gronostaje. Nad brzegami rzek i strumieni bytują wydry i bobry oraz obce w naszej faunie piżmaki i norki amerykańskie, zaś na polach i obrzeżach lasów – zające.

Flora Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej

Puszcza Knyszyńska leży na szczególnym pod względem geobotanicznym obszarze zwanym Działem Północnym. Zaznacza się tu przejściowy charakter roślinności, wyrażający się we wzajemnym przenikaniu elementów środkowoeuropejskich i borealnych, czyli północnych. Szereg zespołów roślinnych ma tu swoje granice zasięgów. Cechą wyróżniającą Puszcze Knyszyńską spośród innych kompleksów leśnych jest jej charakter borealny, charakteryzujący się m.in. znacznym udziałem świerka. Na stanowiskach naturalnych brakuje takich gatunków drzew jak: klon jawor, buk zwyczajny, jodła pospolita czy modrzew polski. Północno-wschodnią granicę swego zasięgu osiąga tu dąb bezszypułkowy. Flora Puszczy to blisko 900 gatunków roślin naczyniowych, co stanowi około 30% całej flory naczyniowej Polski niżowej. Stwierdzono 51 gatunków objętych całkowitą ochroną prawną oraz 46 gatunków chronionych częściowo. Bogata jest także bioflora Puszczy. Odnotowano występowanie ponad 200 gatunków mszaków, z tego 11 gatunków zagrożonych. Flora porostów liczy 280 gatunków. Bogate jest również królestwo grzybów. Ukończone niedawno badania wykazały obecność blisko 1400 gatunków. Wśród nich znalazło się 26 gatunków chronionych, blisko 270 na Czerwonej Liście Grzybów Zagrożonych, a ponad 100 gatunków to taksony nowe dla Polski!

Natura 2000

W granicach Parku wyznaczono także Europejską Sieć Ekologiczną Natura 2000. Obszar Parku niemal w całości pokrywa się z dwoma obszarami: Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Stoja Knyszyńska” PLH200006 i Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków „Puszcza Knyszyńska” PLB200003.

Rezerваты przyrody

Obszary najbardziej cenne przyrodniczo zostały objęte ochroną rezerwatową – częściową lub ścisłą. Ochrona ścisła wyklucza jakąkolwiek formę ingerencji człowieka, natomiast ochrona częściowa dopuszcza możliwość stosowania określonych zabiegów. Rezerваты przyrody są dostępne dla turystów w ograniczonym zakresie. Można tam przebywać jedynie w miejscach wyznaczonych, do których należą drogi publiczne, szlaki turystyczne oraz ścieżki przyrodniczo-dydaktyczne. Aktualnie w granicach Parku powstało 21 rezerwatów.

Arboretum w Kopnej Górze im. Powstańców 1863r.

Zostało założone w 1988 roku i do dziś prowadzone jest przez Nadleśnictwo Supraśl. Arboretum (od łac. Arbor – drzewo, drzewostan) można opisać jako rodzaj ogrodu botanicznego połączony z parkiem leśnym rozciągającym się na obszarze ok. 26 ha i jest pierwszą tego typu placówką w północno-wschodniej Polsce. Na tej stosunkowo niewielkiej powierzchni spotkać można większość typów siedliskowych lasu charakterystycznych dla Puszczy Knyszyńskiej. Źródłem tego bogactwa jest znaczne zróżnicowanie rzeźby terenu (od 132 do 154 m n.p.m.) oraz duża różnorodność gleb. W ciągu ponad dwóch dekad istnienia zgromadzono tu ok. 350 gatunków i odmian drzew oraz krzewów potrafiących wytrzymać w tutejszym niezbyt sprzyjającym uprawie roślin klimacie. Jest popularnym miejscem turystyki i odpoczynku, a także ośrodkiem dydaktycznym.

Szlak kajakowy

Szlak kajakowy Straż-Supraśl liczy 39,2 km i biegnie rzekami Sokółka (26,4 km) i Supraślą (12,8 km). Spływ należy do łatwych/średniotrudnych. Rzeki podlegają znaczącym wahaniom stanu wód, szczególnie w górnym odcinku. Dodatkowymi utrudnieniami przy niższym stanie wód jest bujna roślinność podwodna, która spowalnia prędkość spływu. Nie da się uniknąć także kilku przenosek.

0,0 km-spływ zaczynamy przy moście w wypadku wyższego stanu wód lub ok. 200 poniżej za jazem przy niższym stanie wód. Tu warunki do wodowania są trudniejsze.

3,0 km-drewniany most kolo wsi Ostrówek pod którym można przepłynąć

5,6 km-uroczysko Puszkowe Stojło. Miejsce na odpoczynek. Rozbicie namiotów należy zgłosić w Nadleśnictwie Czarna Białostocka.

8,1 km-jaz, który można przy wyższym stanie wody pokonać nie wychodząc z kajaka

8,2 km-drewniany most pod którym można przepłynąć. W Dworzysku można rozpocząć spływ. Szczególnie jest to polecane przy niższym stanie wód.

8,8 km- Po prawej ręce ujście rzeczki Migówki. Od tego miejsca, aż do Międzyrzecza jest to najładniejszy odcinek spływu.

9,1 km- miejsce na odpoczynek. Rozbicie namiotów należy zgłosić w Nadleśnictwie Supraśl. Ciekawostką jest tu znajdujący się dąb. Niestety to pomnikowe, blisko 500 letnie drzewo-najstarsze na terenie Puszczy Knyszyńskiej kilka lat temu obumarło.

9,8 km- jaz pod którym można przepłynąć

11,3 km- drewniany most pod którym można przepłynąć.

15,2 km- Międzyrzecze. Rzeka rozwidła się. Płyniemy odnogą mijającą stary młyn (obecnie elektrownię) wpływając pod niską kładkę (przy wyższym stanie wód czeka nas przenoska).

Po kilkudziesięciu metrach kanał zwęża się. Przenoska. Za młynem dogodne miejsce do kąpieli.

16,4 km-z daleka widoczny, wysoki most na trasie nieistniejącej już trasie kolejki wąskotorowej.

17,2 km- po lewej ręce przez kilkadziesiąt metrów ciągnie się plot. To ogrodzenie Arboretum. Wejście do niego możliwe jest od strony leśniczówki Kopna Góra. W celu jego zwiedzenia musimy wyjść na brzeg koło mostu we wsi Sokółka. We wsi znajduje się zjazd i jedyny sklep spożywczy na trasie spływu.

17,7 km-Zdroje, jaz. Przy niskim stanie wód przenoska.

20,0 km- Podłaźnie. Drewniana kładka pod którą bez problemu przepływamy.

22,2 km-Łażnie, jaz na którym zatrzymały się pływające gałęzie i trawy niemal skutecznie blokując przepływ pod nim. Przy wyższym stanie wód można skorzystać z luki jaka jest w barierze po prawej ręce. We wsi kwatery agroturystyczna.

22,6 km-okolice Łażni. Most pod którym można przepłynąć. Podmokłe brzegi uniemożliwiają wodowanie kajaków.

24,6 km- Surazkowo. Kładka pomiędzy posesjami umożliwiającą przepłynięcie pod nią.

25,0 km- Surazkowo. Jaz wymagający przenoski.

25,5 km- Surazkowo. Idealne miejsce na biwak po uprzednim zgłoszeniu w kwatery agroturystycznej „Ritowisko” (tel. 502 762 642 lub 501 273 103). Możliwość skorzystania z wiat, natrysków, sanitariatów. Po uprzedniej rezerwacji dostępne są też noclegi. Dogodne miejsce do zwodowania kajaków.

26,4- Sokółka uchodzi do Supraśli.

31,4 km- ujście rzeki Płoski. Pomiedzy ujściem Sokółki i Płoski w okolicach wsi Konne przepływamy przez malowniczy odcinek spływu zwany Przelomem Supraśli.

31,7 km- Krzemienne. Miejsce na odpoczynek. Rozbicie namiotów należy zgłosić w Nadleśnictwie Supraśl. Możliwość dogodnego wodowania.

32,3 km- Cieliczanka, wieś letniskowa, możliwość wodowania.

34,6 km- Rozwidlenie rzeki Supraśl. Na trasie spływu znajduje się jaz. Omijamy go wpływając w lewą odnogę, by po przepłynięciu około 100 metrów kajaki przenieść wygodną ścieżką na prawe ramię Supraśli. Do miasta Supraśl płyniemy szeroką, silnie meandrującą rzeką.

39,2 km- Miasto Supraśl. Koniec spływu na Zalewie Żajma na plaży miejskiej. Chętni mogą dalej nią spływać, aż do rzeki Narew. Supraśl to urokliwe miasteczko oferujące turystom wiele atrakcji. Znajduje się tu prawosławny klasztor z Muzeum Ikoni i Muzeum Drukarstwa, dwa zabytkowe kościoły, pałac Buchholtzów, domy tkaczy i inne.

Juona Popińska